

Самоаналіз роботи Щербинецької гімназії за 2023-2024 навчальний рік

ВСТУПНА ЧАСТИНА

У Щербинецькій гімназії Ванчиківецького ліцею у 2023-2024 навчальному році навчалося 87 учнів у 1-9 класах, з них 1 учень 4 класу за індивідуальним навчальним планом (інклюзивне навчання) та 24 вихованці (одна група) дошкільного підрозділу.

Мова навчання – українська. Гімназія працює за п'ятиденним навчальним тижнем. Тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин, 5 - 9 класах – 45 хвилин відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту».

Факультативні заняття та курси за вибором проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

Згідно санітарно-гігієнічних норм тривалість занять у різновіковій групі дошкільного підрозділу -15-20 хвилин; у групі дітей 5-річного віку – 25 хвилин. У різновіковій групі тривалість навчальних занять диференціюють, орієнтуючись на вік кожної дитини. Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Щоденно о 9.00 год. проводиться хвилина мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Освітня програма Ванчиківецького ліцею є наскрізною для Щербинецької філії: початкової школи (1-4 класи), гімназії (5-9 класи), розроблена на основі типових освітніх програм. Дошкільний підрозділ працює за програмою розвитку дитини дошкільного віку «Дитина».

Нормативно-правовою базою освітньої програми є:

- Закон України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017);
- Закон України «Про дошкільну освіту»
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Прийняття від 16.01.2020. Набрання чинності 18.03.2020);
- Указ Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);
- Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;
- Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955);
- Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688);
- Державний стандарт базової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898;
- Типовий навчальний план згідно наказ МОНУ від 08.10.2019 №1272 (1-2 класи НУШ), від 08.10.2019 №1273 (3-4 класи НУШ)
- Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);
- Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
- Наказу МОН України № 235 від 19.02.2021 року « Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказ МОН України №405 від 20.04.2018 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- Наказ МОН України від 12.01.2021 № 33 "Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція"
- Лист МОН від 27.07.22 № 1/8504-22"Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році"

Мета освітньої програми закладу ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти та спрямована на всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів ліцею для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами початкової та базової загальної середньої освіти. Освітня програма визначає форми організації освітнього процесу; опис інструментарію оцінювання; а також для кожної ступені навчання:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за нею;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- навчальні плани;
- модельні навчальні програми/ навчальні програми.

ДОШКІЛЬНИЙ ПІДРОЗДІЛ

Дошкільна освіта є невід'ємним складником та першим рівнем у системі освіти (нульовий рівень Національної рамки кваліфікацій), стартовою платформою особистісного розвитку дитини. Дошкільна освіта є важливим етапом для цілісного розвитку дитини. Нині її зміст органічно пов'язаний з ідеями Нової української школи: він забезпечує наступність між дошкільною та початковою освітою в умовах шкільної реформи.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (таблиця 1).

Таблиця 1

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями		Кількість занять на тиждень за віковими групами	
		Різновікова група (3-4 роки)	Група дітей 5-річного віку
Ознайомлення із соціумом	Ознайомлення із соціумом	1	1
Ознайомлення з природним довкіллям	Ознайомлення з природою	1	1
Логіко-математичний розвиток	Логіко-математичний розвиток	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	Розвиток мовлення	3	1
	Художня література /Християнська етика		1
	Навчання грамоти	-	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	Музична діяльність	2	1
	Малювання	2	1
	Ліплення-Аплікація	1	1
Здоров'я та фізичний розвиток	Фізичний розвиток	3	3
	Валеологія/ОБЖ		1
Загальна кількість занять на тиждень		14	15

У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, необхідно проводити фізкультурні хвилини. Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, необхідно проводити переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа), поєднуючи та чергуючи їх із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли - 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма початкової школи складена на основі:

- типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);
- типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

3.1. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 січня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

3.2. Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для учнів 1-4 класів та складає 3500 годин/навчальний рік: для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою окреслено у навчальному плані (таблиця 2).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мовно-літературна, зокрема: українська мова (МОВ), іншомовна освіта (ІНО); математична (МАО); природнича (ПРО); технологічна (ТЕО); інформатична (ІФО); соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО); громадянська та історична (ГІО); мистецька (МІО); фізкультурна (ФІО).

3.3. Навчальний план початкової школи

Годину варіативної складової навчального плану (додаткові години на вивчення окремих предметів) виділено на підсилення української мови у всіх початкових класах гімназії.

Таблиця 2

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі			
	1	2	3	4
<i>Інваріантна складова</i>				
Українська мова	7+1	7+1	7+1	7+1
Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3
Математика	4	4	5	5
Я досліджую світ	3	3	3	3

Інформатика		1	1	1
Мистецтво	2	2	2	2
Дизайн і технології	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3
Усього	19+3+1	21+3+1	22+3+1	22+3+1
Варіативна складова				
<u>Додаткові години на вивчення окремих предметів</u>		1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету(без урахування поділу класів на групи)	23	25	26	26

3.4. Навчальні програми початкової школи

1, 2 класи	
Предмет	Програма
Українська мова	Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О. (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22) 1 година з варіативної складової додана на підсилення навчання грамоти та української мови
Іноземна мова (англійська)	
Математика	
Я досліджую світ	
Музичне мистецтво	
Образотворче мистецтво	
Фізична культура	
3, 4 класи	
Українська мова	Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22) 1 година з варіативної складової додана на підсилення української мови
Іноземна мова (англійська)	
Математика	
Я досліджую світ	
Інформатика	
Музичне мистецтво	
Образотворче мистецтво	
Фізична культура	

4. ГІМНАЗІЯ

Базова освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який включає два цикли: адаптаційний цикл (5-6 класи) та цикл базового предметного навчання (7-9 класи).

Метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Освітня програма гімназії складена на основі:

- типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року №235);
- типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України №405 від 20.04.2018 року);

4.1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у

Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 №8 (у редакції наказу МОН України від 10.07.2019 № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 №184/28314.

4.2. Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для учнів 5 – 6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та складає 1085 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою окреслено у навчальному плані (таблиця 3).

Галузі освітньої програми 5 класу: мовно-літературна, математична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна, інформатична, мистецька, фізична культура.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 4795 годин/навчальний рік:

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік;

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік;

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік;

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані (Таблиця 4).

4.3. Навчальний план гімназії

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти 5-9 класів визначається закладом самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

Підсилення вивчення таких предметів у наступних класах:

- 5 клас – «Вступ до історії України» (1 година), «Інформатика» (0,5 години) з метою формування в учнів інтересу до вивчення предмету, кращого засвоєння навчального матеріалу, розвитку наскрізних умінь та різноманітних форм навчальної діяльності; «Етика» - з метою формування моральної культури й культури поведінки учнів (0,5 год).

- 6 клас – «Етика» (0,5 години на тиждень) з метою формування моральної культури й культури поведінки учнів; «Інформатика» (0,5 години) - з метою формування в учнів інтересу до вивчення предмету, кращого засвоєння навчального матеріалу, розвитку наскрізних умінь та різноманітних форм навчальної діяльності;

- 7 клас – «Хімія» (0,5 години) з метою формування стійкого інтересу до вивчення предмета та виконання експериментальної роботи, для кращого засвоєння учнями навчального матеріалу, хімічних термінів та понять; «Інформатика» (1 година) - з метою формування в учнів інтересу до вивчення предмету, кращого засвоєння навчального матеріалу, розвитку наскрізних умінь та різноманітних форм навчальної діяльності;

- 9 клас – «Історія України» (1 година) з метою підвищення якості знань учнів, індивідуального підходу до вивчення предмету, заповнення прогалин в засвоєнні навчального матеріалу та з метою формування свідомого ставлення до історичного минулого рідного краю.

З метою виховання в учнівській молоді поваги та бережливого ставлення до історико-культурної спадщини рідного краю, відродження традицій та історичної пам'яті народу, поглиблення знань з української історії та культури у 7-9 класах і надалі вивчатиметься курс за вибором «Українознавство» по 1 годині;

З метою підвищення рівня фінансової грамотності учнів, формування в них навичок раціонального використання фінансових ресурсів, підвищення рівня фінансової культури у 6-му класі введено (1 година на тиждень), у 8-9 -х класах продовжено вивчення курсу за вибором «Фінансова грамотність» (по 1 годині на тиждень);

З метою формування високоморальних якостей, патріотичної та громадянської свідомості, ціннісних орієнтирів, які ведуть людину шляхом пізнання Істини, Добра, Краси, у 8-му класі введено факультативний курс «Основи християнської етики» (1 година на тиждень).

Таблиця 3

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5 (НУШ)	6 (НУШ)
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математична	Математика	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2
	Географія		2
Технологічна	Трудове навчання	2	2
Інформативна	Інформатика	1,5	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я. Добробут.	1	1
	Безпека.		
	Етика	0,5	0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Усього		26+3	29+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3

Таблиця 4

Освітні галузі	Предмети	Класи		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3

	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
Разом		28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3	31,5+3	33+3

4.4. Модельні програми гімназії

Навчальні програми для класів, які працюють за програмою Нової Української Школи обрано з Переліку модельних навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, яким наказом Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. № 1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», або розроблені на основі цих модельних програм та схвалені педагогічною радою ліцею (протокол №1 від 31.08.2022). Вони спрямовані на задоволення попиту на наукоємну освіту, формування актуальних на ринку праці компетентностей, у тому числі науково дослідницьких навичок: проведення наукових досліджень, висунення, обґрунтування і перевірка гіпотези, експериментування, аналіз даних та підготовка висновків, що підтверджують, спростовують або модифікують гіпотезу, а також спостереження, вимірювання, прогнозування, використання просторово-часових зв'язків, інтерпретація даних.

Перелік навчальних програм для 5 - 6 класів

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.

	«Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П.
	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П. та інші
Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Василишин М.С.
Природнична	«Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори:	Біда Д.Д., Гільберт Т.Г., Колісник Я.І.
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут» 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Гущина І.Н., Василяшко І.П.
	«Етика 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.
Громадянська та історична	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас.» для закладів загальної середньої освіти	Желіба О.В., Мокрогуз О.П.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н.В.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори:	Масол Л.М., Просіна Л.В.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори:	Баженков Є.В., Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А.А. та інші
Курс за вибором	«Фінансова грамотність»	

7–9 класи в освітньому процесі використовують навчальні програми (таблиця 6), затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»).

Перелік навчальних програм 7-9-х класів

7-9 класи	
предмет	програма
Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5- 9 класи»
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5 – 9 класи»
Іноземна мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Іноземна мова.5-9 класи»
Зарубіжна література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи»
Історія України	Навчальні програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 7–9 класи», «Всесвітні історія. Історія України. (Інтегрований курс) 6 клас»
Всесвітня історія	Навчальні програми для закладів загальної середньої освіти «Всесвітні історія. Історія України. (Інтегрований курс) 6 клас», «Всесвітні історія. 7–9 класи»

Основи правознавства	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Основи правознавства. 9 клас»
Музичне мистецтво	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»
Образотворче мистецтво	
Мистецтво	
Математика	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика.5-9 класи»
Алгебра	
Геометрія	
Біологія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія.6-9 класи»
Географія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи»
Фізика	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика.7-9 класи»
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи»
Трудове навчання	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи»
Інформатика	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи»
Основи здоров'я	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів
Фізична культура	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 6-9 класи»
Основи християнської етики	Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (Протокол №6 засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування від 21.07.2022)

4.5. Інклюзивне навчання учня 4 класу

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах», наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 955 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8», згідно виписки з рішення лікарської консультативної комісії (ЛКК) від 20.07.2022 року №290, заяви матері учня та з метою здобуття учнем загальної середньої освіти за інклюзивною формою навчання з урахуванням індивідуальних здібностей, стану здоров'я та беручи до уваги висновки про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини Комунальної установи «Інклюзивний ресурсний центр» Новоселицької міської ради організовано навчання за інклюзивною формою навчання для учня 4 класу з 01 вересня 2023 р. на 2023-2024 навчальний рік.

Індивідуальний навчальний план учня 4 класу складено на основі Типової освітньої програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОНУ від 08.10.2019 №1273), модифікованої, враховуючи індивідуальні особливості дитини та поріг найближчого розвитку та згідно з наказом МОН України від 26.07.2018 року № 814 (Таблиця 1) на 2023/2024 навчальний рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно - літературна	Українська мова та літературне читання	6+1+1
	Англійська мова	2+1
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3

Математична	Математика	4
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Інформативна	Інформатика	1
Технологічна	Трудове навчання	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Додатковий час на предмети, факультативи		1
Усього		21+3+1
Корекційно-розвиткові заняття		
Розвиток мовлення		2
Розвиток когнітивної та емоційно-вольової сфери		1
Розвиток слухового сприймання та формування вимови		2
Гранично допустиме навантаження		22

Корекційно-розвиткові заняття організовано за сприяння спеціалізованої школи для слабочуючих і глухих дітей з урахуванням індивідуальних та фізичних особливостей учня.

ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Організація освітнього процесу здійснюється в очному режимі.

Заклад освіти може організовувати освітній процес у очному форматі завдяки наявності 2-х найпростіших укриттів, які облаштовано і функціонують у дошкільному підрозділі (підвал) та у цокольному приміщенні основного корпусу закладу.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню)), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 – 5 класах, 1,5 години у 6 – 9 класах. Учням 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми – кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти; сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди»), урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями

самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти врегульовано такими нормативними документами:

- ст. 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу (зі змінами);
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів (для класів НУШ);
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (для 7–9 класів);
- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти (для 7 – 9 класів);

7.1. Оцінювання здобувачів початкової освіти

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів здійснюється відповідно до наказу МОН України від 13 липня 2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти». Методичні рекомендації окреслюють підходи оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти в умовах особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання. Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною, або рівневою оцінкою за вибором закладу.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

формуального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;

підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Для уніфікації термінів і зручності їх використання введення оцінювальне судження пропонують називати вербальною оцінкою, а оцінювальне судження із зазначенням рівня – рівневою оцінкою. Обидві оцінки можна виражати як усно, так і письмово.

За рекомендацією, частіше варто використовувати саме вербальну оцінку. Вона підходить як для оцінювання особистих надбань учнів початкових класів, так і для об'єктивних результатів навчання. Рівнева оцінка може допускатися лише для результатів навчання учнів 3–4 класів.

7.2.Оцінювання учнів 5 – 6 класів НУШ

Згідно з Держстандартом оцінювання учнів 5 - 6 класів має бути зорієнтованим на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу. Оцінювання результатів навчання учнів 5 - 6 класів НУШ здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом МОН від 01.04.2022 № 289.

За рішенням педагогічної ради визначено адаптаційний період для учнів 5 класу - вересень, впродовж якого не здійснювати поточне та тематичне оцінювання.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Заповнення графі «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року. Рекомендується у класних журналах і в Свідоцтві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначати першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий) або за допомогою виставлення відповідних балів. Рекомендуємо систему оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» здійснювати на позитивному ставленні до кожного учня, і враховувати не рівень недоліків та прорахунків а рівень особистих досягнень. Визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей нададуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання школярів та відображається у Свідоцтві досягнень у графі «Характеристика результатів навчання» шляхом виставлення оцінки за кожную групу загальних результатів та «загальної оцінки результатів навчання».

7.3.Оцінювання учнів 7–9 класів

Оцінювання школярів 7-9 класів здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

Складниками системи підсумкового оцінювання навчальних досягнень є:

- тематичне оцінювання. Враховуються всі види навчальної діяльності, які оцінювались протягом вивчення відповідної теми. Окрема атестація, як правило, не проводиться.
- семестрове оцінювання. Здійснюється на підставі тематичних оцінок, також має враховуватись динаміка особистих навчальних досягнень учня з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.
- річне оцінювання. Здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок і є не обов'язково їхнім середнім арифметичним.